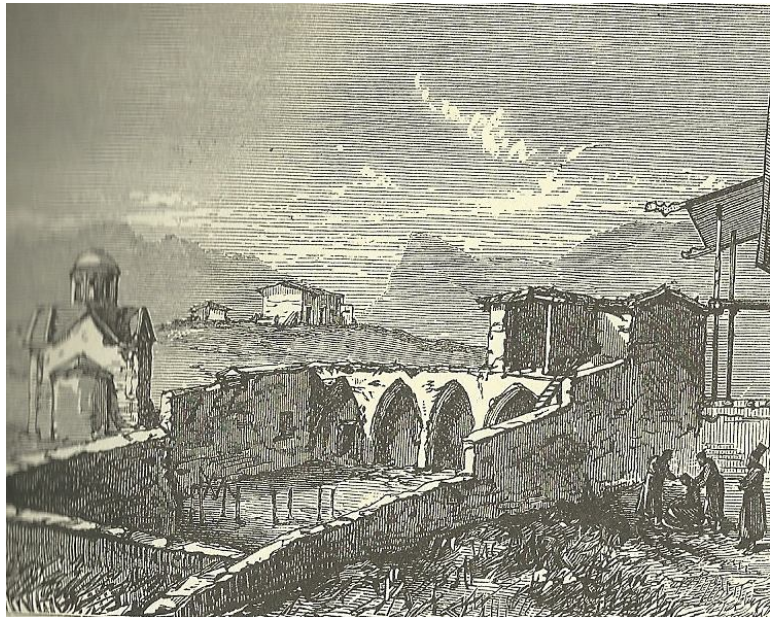

14.5.1881: ΠΕΡΙΟΔΕΙΕΣ ΤΟΥ ΒΙΔΔΩΛΦ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙ ΤΟΥΣ ΕΝΩΤΙΚΟΥΣ ΠΟΘΟΥΣ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

Ο Υπάτος Αρμοστής Βίδδωλφ, γνωρίζοντας τη δύναμη και επιρροή που είχε ανάμεσα στους φιλήσυχους και εν πολλοίς αναλφάβητους Κυπρίους που εντυπωσιάζονταν με την παρουσία όχι μόνο του ιδίου, αλλά και οποιουδήποτε άγγλου αξιωματικού με την εντυπωσιακή του στολή, πάνω στο άλογο, έσπευσε να αρχίσει περιοδείες σε διάφορα σημεία του νησιού τους πρώτους μήνες του 1881 για να διαπιστώσει, αν πραγματικά υπήρχε ενωτικό κίνημα και σε πια έκταση οι κάτοικοι ήταν ικανοποιημένοι ή απογοητευμένοι από τη βρετανική διοίκηση.

Ετσι στις 12 Απριλίου 1881, ύστερα από επίσκεψη στις βόρειες περιοχές της νήσου και έγραφε στο Λόρδο Κίμπερλι:

Τρίκωμο 1878 (Illustrated London News 12 Οκτωβρίου 1878)

"Πρόσφατα επισκέφθηκα μεγάλο μέρος της Βορείου και ανατολικής περιοχής της Κύπρου. Πσατού οι κάτοικοι με δέχθηκαν με αυθόρμητη έκφραση ικανοποίησης γιατί βρίσκονταν υπό την αγγλική διακυβέρνηση.

Η επαχία του Καρπασιού σπάνια, εάν ποτέ, έχει δεχθεί την επίσκεψη Κυβερνήτη της Κύπρου και ευχαριστήθηκαν πολύ όταν παρατήρησα ότι τη μεγάλη δημοτικότητα του διοικητή της επαρχίας Κάπταιν Ιλγίς ανάμεσα σε όλες τις τάξεις του λαού.

Σε κάθε χωριό σχεδόν όλοι οι κάτοικοι ήλθαν ομαδικά για να με υποδεχθούν και παρά τη σπανιότητα της επίσκεψης του διοικητή, η προσοχή τους κυρίως στρεφόταν προς εμένα αλλά ο τρόπος κατά τον οποίο, τόσο οι άνδρες, όσο και οι γυναίκες υποδέχονταν το Διοικητή ήταν πολύ εντυπωσιακός. Ο λαός της Καρπασίας είναι απλός. Στα περισσότερα χωριά ούτε ένας δεν γνωρίζει να διαβάζει ή να γράφει σχεδόν. Όλοι είπαν ότι είναι ικανοποιημένοι από τις προοπτικές της σοδιάς αυτό το χρόνο. Ο λαός του Ριζοκαρπάσου ζήτησε όπως έχει δημαρχείο, με την άποψη ότι θα έχουν δικαστές εγκατεστημένους εκεί, γιατί χάνουν χρόνο με το να πηγαίνουν στην Αμμόχωστο για να δικασθούν.

Στο Τρίκωμο, ένα μεγάλο χωριό στο τρίγωνο της Καρπασίας με τη Μεσαορία, ζει ένας σκωτσέζος που διαμένει εκεί για πολλά χρόνια. Η γυναίκα του είναι γαλλίδα, αλλά γεννήθηκε στην Κύπρο και έχει μεγάλη περιουσία και λόγω της θέσης της γνωρίζει τον κόσμο.

Αυτή η κυρία μου έδωσε μια ζωντανή περιγραφή της χώρας από την εμπειρία της τα τελευταία 20 χρόνια. Είπε ότι από την εποχή της μεγάλης χολέρας του 1865 η Κύπρος πάντοτε ευημερούσε και πολλοί ξένοι είχαν περιουσίες και ζούσαν εκεί. Τον χρόνο εκείνο εν τούτοις, πολλοί ξένοι πέθαναν έφυγαν από την Κύπρο και ούτε μια οικογένεια δεν γλύτωσε από την χολέρα και έκτοτε η ευημερία του νησιού άρχισε σταδιακά να περιορίζεται.

Ανομβρίες και ακρίδες ακολούθησαν, η γη δεν καλλιεργείται, οι κάτοικοι χρεωκόπησαν και παρόλον ότι δυο καλές σοδειές το 1874 και το 1875 έδειχναν ότι θα ακολουθούσε λαμπρότερο μέλλον ακολούθησαν κακά χρόνια, ο πόλεμος και οι επιπλέον φόροι συνοδεύθηκαν με υποτιμημένο νόμισμα.

Το χαμηλότερο σημείο ήταν το 1878 τα λόγια που χρησιμοποίησε η πληροφοριοδότης μου είναι:

" Ο λαός συντρίβηκε και καταπιέστηκε σε σημείο που δεν μπορείτε να φαντασθείτε απελπιστική μιζέρια και καταστροφή τους έπληξε. Δεν μπορείτε να φαντασθείτε την κατάσταση τους η βρετανική κατοχή ήλθε σαν μια ακτίδα φωτός και τους βοήθησε να αναβιώσουν.

Εάν οι άγγλοι δεν έρχονταν το 1878 δεν γνωρίζω τι θα έκανε ο κόσμος. Εκτοτε η κατάσταση τους σταδιακά βελτιώνεται και τώρα είναι ευτυχείς. Είναι ικανοποιημένοι με την Κυβέρνηση, ικανοποιημένοι με τους φόρους, ικανοποιημένοι με τη δικαιοσύνη που επιβάλλεται. Μη πιστεύετε τι λέγει ο κόσμος στη Λάρνακα. Είναι οι περισσότεροι ξένοι, οι οποίοι δεν γνωρίζουν τίποτε για τους αγρότες και δεν τους συμπαθούν. Είθε ο θεός ποτέ να μη επιτρέψει να φύγουν οι Άγγλοι από την Κύπρο.

Εάν επιστρέψουμε στους Τούρκους αυτό θα είναι η καταστροφή. Εάν δοθούμε στην Ελλάδα είναι το ίδιο κακό. Εάν οι άγγλοι μας αφήσουν θα βυθισθούμε και πάλι στην απόγνωση"

Στη συνέχεια πήγα διά της Μεσαορίας και των Κουκλιών, όπου εγκαθιδρύθηκε αποικία Μαλτέζων. Μόνο μια οικογένεια μένει τώρα μια και οι άλλοι έχουν επιστρέψει στη Μάλτα Αυτό το χωριό βρίσκεται σε πολύ άσχημη κατάσταση και αποτελείται εξ ολοκλήρου από Τούρκους που βρίσκονται βυθισμένοι στα χρέη και παρουσιάζονται περισσότερο απελπισμένοι από όλους που έχω δει στην Κύπρο. Ο φτωχός λαός των Κουκλιών έχασε τις αγελάδες του και μου είπαν ότι πολύ λίγη γη έχουν καλλιεργήσει φέτος. Οι γενικές προοπτικές της Μεσαορίας είναι εξαιρετικές αυτό το χρόνο και όλοι συμφωνούν ότι η σοδειά του 1881 θα υπερβεί οποιαδήποτε γνωστή μέχρι τούδε, λόγω της μεγάλης έκτασης γης που έχει καλλιεργηθεί.

Μεταξύ των διαφόρων περιοχών που έχω επισκεφθεί ήταν και τα πιο ευημερούντα χωριά του Καραβά και της Λαπήθου στην επαρχία Κερύνειας. Η ροή νερού τα καθιστά ανεξάρτητα από τη βροχόπτωση και έχω εντυπωσιαθεί από την εμφάνιση από οποιοδήποτε χωριό έχω επισκεφθεί.

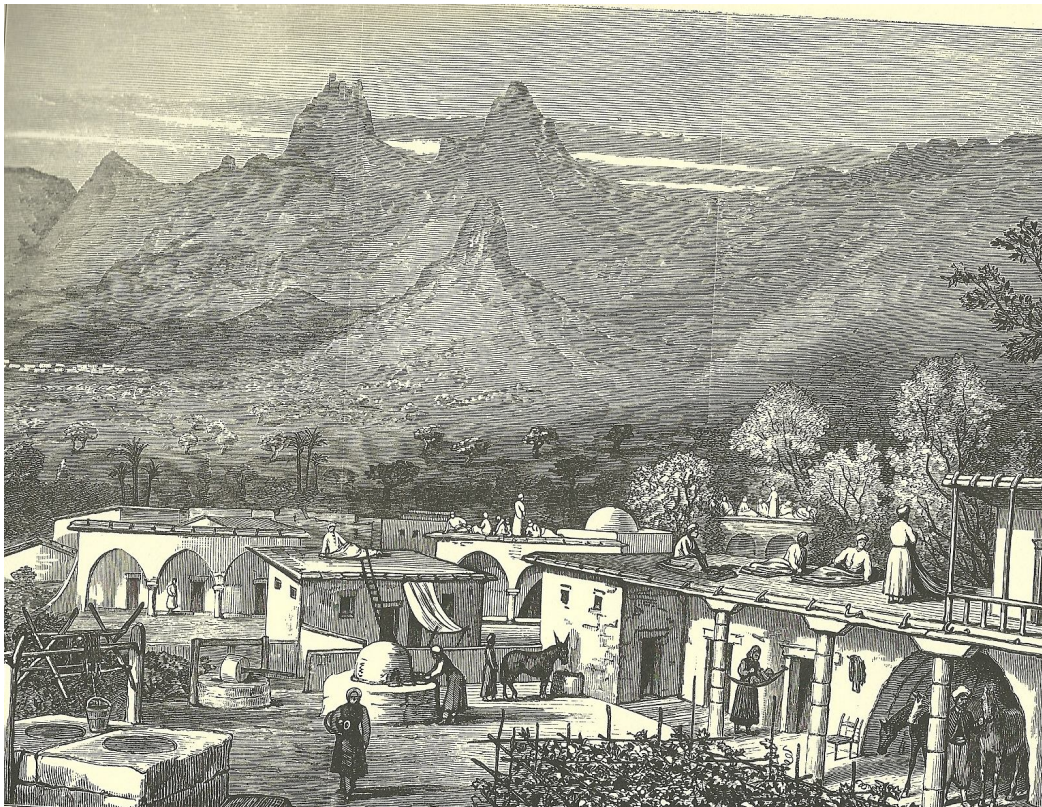
Σας διαβιβάζω τη μετάφραση μιας προσφώνησης που μου έγινε από το λαό της Λαπήθου, όπου όλοι εγκατέλειψαν τα σπίτια τους για να με συναντήσουν και πράττω τούτο, όχι διότι υπάρχει οτιδήποτε που διαφέρει σε τόνο από τις άλλες προσφωνήσεις, αλλά επειδή ο ανταποκριτής της "Νταιίλι Νιους" στη Λάρνακα έχει δημοσιεύσει μια δήλωση με την οποία εμπαιζει το λαό που επιδιώκει την αγγλική διακυβέρνηση ή το ότι θέλει να διδαχθεί στο σχολείο την αγγλική γλώσσα και ο οποίος αφήνει να φανεί ότι η προσφώνηση δεν ήταν αυθόρμητη. Κανένας από όσους θα διαβάσουν αυτή την προσφώνηση δεν θα αποτύχει από του να δει ότι περιλαμβάνει γνήσιες εκφράσεις.

Η προσφώνηση που έγινε στο Βίδδωλφ κατά την επίσκεψη του στη Λάπηθο έχει ως εξής:

THE ANGLO-RUSSIAN AGREEMENT.—A Treasury prosecution has been commenced against a Foreign Office writer, who is charged with "having committed a breach of trust in copying and appropriating and wilfully stealing a secret document, purporting to be a communication between the Governments of Russia and England;" an offence which Mr. Poland contends is "larceny," and, as such, punishable with three years' penal servitude, or two years' imprisonment with or without hard labour. The case has been adjourned until the return of Mr. Currie from Berlin, as his evidence is required; and meanwhile the offender has been admitted to bail, one of his sureties being the proprietor of *The Globe*, to which paper he is suspected of having sold the information for the small sum of 42*l.* We doubt if a conviction can be secured, as Marvin, who received a miserable salary of 10*l.* per hour, appears to have been employed in copying the document, and unless it can be proved that he carried off the despatch itself, or a copy of it upon Government paper, the offence will scarcely amount to larceny, whilst "breach of trust" seems to be excluded by the admission made by Mr. March, the Superintendent of the Treaty Department, in his evidence, that although Marvin had no authority to make use, outside the office, of knowledge acquired during business hours, there was no actual prohibition, or positive agreement not to do so.

Σάλος από την αποκάλυψη της συμφωνίας για την Κύπρο. (Επιθεώρηση GRAPHIC 6 Ιουλίου 1878)

Το χωριό Κώμη Κεπήρ στην Καρπασία (Illustrated London News 12 Οκτωβρίου 1878)

"Εξοχότατε εμείς με καρδιά γεμάτη ικανοποίηση και πλήρη ελπίδων υποδεχόμενοι την εξοχότητά σας στην κοινότητά μας εκφράζουμε το καλώς ήλθατε.

Η πιο όμορφη και πιο μεγάλη κοινότητα όπως αυτή, την οποία η εξοχότητά σας βλέπει, η οποία υπέστη και πιο τρομερά βάσανα κατά τη διάρκεια της προηγούμενης Κυβέρνησης στο μέσω εποχών, οι οποίες ήσαν τρομερές για το Έθνος μας, καλυμμένη με ερείπια, προσβλέπει τα καλύτερα από την εξοχότητά σας, η οποία τώρα για πρώτη φορά είχε την ευχαρίστηση να της προσδώσει τη μεγάλη τιμή που αισθάνεται σήμερα με την άφιξη σας εδώ.

Ομιλώ από μέρους του ελληνικού στοιχείου της Λαπήθου, του στοιχείου εκείνου, το οποίο μέχρι τη μέρα κατά την οποία η σημαία της Ελεύθερης Βρετανικής Κυβέρνησης, κυμάτιζε στα φρούρια της Κύπρου, υπέφερε από το κυριαρχούν στοιχείο και το οποίο γιόρτασε την ημέρα εκείνη με εξαιρετική χαρά.

Δοξάζουμε τον παντοδύναμο γιατί μας έστειλε τον Άγγελο της σωτηρίας και μας γέμισε με χαρούμενες ελπίδες και υπό τη δύναμη της σεπτής βασίλισσας θα απολαύσουμε τα οφέληματα του πολιτισμού και της ελευθερίας και της προόδου με το να διακυβερνώμαστε από ελεύθερους κυρίους.

Εκείνες οι ελπίδες άρχισαν μερικώς να εκπληρώνονται. Εμπιστευόμαστε ότι η εξοχότητά σας δεν θα αφήσει αθεράπευτες τις κύριες ανάγκες της πόλης μας. Χρειαζόμαστε μπόρω να πω, δημαρχείο, το οποίο θα βελτιώσει πολλούς δρόμους που είναι αδιάβατοι και άλλα πράγματα που βρίσκονται σε κακή κατάσταση.

Αλλά επίσης επιθυμούμε προστασία από τη σεβαστή Κυβέρνηση αναφορικά με την πνευματική ανάπτυξη στο σχολείο μας όπου δυο δάσκαλοι διδάσκουν τη μητρική μας γλώσσα σε 120 περίπου μαθητές, θα ήταν πολύ καλό εάν εισαγόταν και η αγγλική γλώσσα μια και είναι

τόσο πολύ αναγκαία αλλά τα μέσα στα οποία το σχολείο μας διαθέτει προέρχονται από τον σεβαστό Επίσκοπο μας και τους κατοίκους που με δυσκολία αρκούν για την πληρωμή των δασκάλων στερούμαστε επίσης σχολείον θηλέων γιατί δεν έχουμε τα μέσα και έτσι παραγνωρίζουμε την μόρφωση των κοριτσιών.

Στηριζόμαστε ως εκ τούτου στην προστασία της Εξοχότητος σας και εμπιστευόμαστε ότι δεν θα απορρίψετε την ταπεινή μας αίτηση και ότι τα μορφωτικά ιδρύματα μας θα βρίσκονται υπό την προστασία της εξοχότητος σας απευθύνουμε τις προσευχές μας προς τον ύψιστο και παρακαλούμε.

Προφυλάξτε Θεέ μου τον εξάιρετο Υπατο Αρμοστή μας. Επιδασιλεύουμε τις αρχές μας, στον Υπατο Αρμοστή Βίδωλφ".

Μια άλλη περιοδεία πραγματοποιήσε ο Αρμοστής Βίδωλφ στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου και έδωσε το γύρο της ορεινής περιοχής και μέσω του δάσους της Πάφου κατέληξε στον Κύκκο και τη Μόρφου και στις 14 Μαΐου, 1881 ανήγγελλε στον Κίμπερλι ότι και εδώ συνάντησε την ίδια υποδοχή και ικανοποίηση του λαού

Εξοχότατε,

"Αναφερόμενος στην τελευταία παράγραφο της τελευταίας έκθεσης μου στις 12 τρέχοντος, έχω την τιμή να αναφέρω ότι έκτοτε επισκέφθηκα τη δυτική και νοτιοδυτική περιοχή της Κύπρου Αρχίζοντας από τη Λεμεσό προχώρησα στην Πάφο, τη Χρυσοχού, την Παναγιά και μέσω των βουνών έφθασα στον Κύκκο, τη Λεύκα και διά της Μόρφου κατέληξα στη Λευκωσία.

Στα διάφορα χωριά από τα οποία πέρασα συνάντησα το ίδιο πνεύμα ικανοποίησης που βρήκα και αλλού.

Ο λαός μιλά ελεύθερα για τον εαυτό του και τα πράγματα του παρουσιάζονται να είναι πολύ λίγα σε δυο ή τρία χωριά και το μόνο παράπονο είναι ότι είναι υποχρεωμένοι να διανύουν μεγάλες αποστάσεις για να ακουστούν οι περιπτώσεις τους από δικαστήρια.

Ανέφεραν ότι για να μεταβούν στο αρχηγείο της επαρχίας για να παρουσιάσουν μια υπόθεση μερικών σελινίων αυτό τους στοιχίζει περισσότερα χρήματα από την αξία της υπόθεσης και στη Μόρφου, που είναι ένα μεγάλο χωριό με 2300 κατοίκους οι ηγετικοί άνδρες μου ζήτησαν όπως ο Μουδύρης της επαρχίας, που είναι Τούρκος, εξουσιοδοτηθεί να ακούει υποθέσεις μέχρι 100 και 200 γροσίων.

Διαπίστωσα το ίδιο γενικό αίσθημα εκ μέρους των κατοίκων απομακρυσμένων χωριών ότι ο νόμος δεν φθάνει κοντά τους και αυτό αφορά τόσο τις πολιτικές όσο και τις εγκληματικές υποθέσεις. Ο χρόνος που χρειάζονται για να ταξιδεύουν είναι πολύ μεγάλος ώστε ο κόσμος να μην αντέχει την απώλεια του και προτιμούν να αποσύρουν τις υποθέσεις τους. Αυτός είναι ένας λόγος γιατί δεν παρουσιάζουν υποθέσεις ή μαρτυρία σε εγκληματικές περιπτώσεις και ήδη έχω προτείνει να αυξηθεί το σύστημα διακίνησης των δικαστών, ώστε να αντιμετωπίζονται οι δυσκολίες τους.

Εχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι παρόμοιο σχέδιο θα πρέπει να υιοθετηθεί σε μικροπολιτικές υποθέσεις και εάν έχουμε επαρχιακούς δικαστές, θα πρέπει να επισκέπτονται τα κύρια χωριά της επαρχίας σε καθορισμένα διαστήματα για να δικάζουν μικροῦ υποθέσεις τόσο εγκληματικές όσο και πολιτικές.

Εχοντας από την έναρξη του χρόνου επισκεφθεί σχεδόν κάθε σημείο της Κύπρου, περιλαμβανομένων όλων των κυρίων πόλεων και μεγάλο αριθμό χωριών, είμαι ευχαριστημένος

Περὶ συγκοινωνίας. — Ἐπὶ τουρκοκρατίας αἰματὰ τοῦ ἑξωτερικοῦ συγκοινωνία ἡμῶν περιωρίζοντο ἐν δυσὶν Αὐστρακικοῖς ἀτμοπλοίοις, προσεγγιζούσαις κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐν τῷ λιμένι ἡμῶν. Ἡδὴ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξοχόμενοι καὶ δύο ἀγγλικά τῆς ἐταιρίας Bell Asia Minor τὰ ἴσα καὶ ἑβδομάδα κομίζουσιν ἐν τῇ νήσῳ μας τὰς γραμματοπολίτας καὶ πολλὰ ἐμπορεύματα ἐξ Εὐρώπης ἀποστελλόμενα, παραλαμβάνοντα τὰ μὲν καὶ τὰς δὲ ἐξ Ἀλεξάνδρου. Ἐπιτοπίως δὲ ἐπεδιορθώθη ἡ μεταξὺ Λάρνακος καὶ Λευκωσίας ὁδὸς, ἣν διέρχεται ἑκάστο τε ἄμαξα, ὑπὸ ἰδιώτου διατηρουμένη, καὶ τρεῖς τῆς ἑβδομάδος ἀναχωροῦσι διὰ Λεμεσὸν καὶ Ἀμμόχωστον ἀγωγιάται, κομίζοντες ὡς πρότερον τὰς ἐπιστολάς μας. Μανθάνομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐνώσῃ διὰ ἄμαξιν τὴν ὁδὸν τὴν Λεμεσὸν μετὰ τῆς Λάρνακος καὶ ἐπὶ χωράσις διαφόροις ἄλλας ὁδοὺς ἐν τοῖς ὄρειν, ἀλλ' οὐδὲν ὡς θετικὸν ἢ τετελεσμένον δυνάμεθα μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης νὰ παραδειγθῶμεν. Τοῦτο μόνον γινώσκομεν ὅτι ἰσάκις ἀποστέλλομεν τὰ «Νέον Κίτιον» ἐν τῷ ἑσπερικῷ ἱερὸν ἡναγκασμένοι νὰ ἐξίσκωμεν ὡς ἄλλοτε χωρὶς καὶ νὰ παρακαλῶμεν αὐτοὺς νὰ φέρωσιν ἐν τοῖς διαφόροις χωρίοις τῶν τῆν ἡμερῶν μας.

Από την εφημερίδα NEON
ΚΙΤΙΟΝ , 3/15 Νοεμβρίου 1879)

να πω ότι η γενική έκφραση του λαού ήταν η ικανοποίηση του για τη βρετανική διακυβέρνηση και έχω τύχει υποδοχής παντού με πολιτισμένο τρόπο και με φιλοξενία".

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΜΠΙΔΩΛΦ ΚΑΙ Ο ΥΠΟΤΕΛΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Ο Στρατηγός Σερ Ρόμπερτ Μπίδωλφ ήτο ἐν τῶν Μελῶν τῆς Ἀγγλικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἡ ὁποία μετὰ τῆς τότε Σουλτανικῆς Κυβερνήσεως υπέγραψαν κατὰ τὸν Ιούνιον τοῦ 1878 τὴν Ἀγγλο-Τουρκικὴν Συνθήκην διὰ τῆς ὁποίας εἰδέθητο ἡ Κύπρος ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Διοίκησιν καὶ καθωρί- ζετο ἀπέναντι τούτου ἡ εἰς τὴν Τουρκίαν πληρωμὴ ἐτησίου ὑπο- τελικοῦ φόρου ἐν λιρῶν 92,800.

Καὶ τὰ λοιπὰ Μέλη τῆς Ἀγγλι- κῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ ὁ Στρα- τηγὸς Μπίδωλφ ἀκολουθούντες τὴν πολιτικὴν τῆς Βρετανικῆς Κυ- βερνήσεως καὶ τὰς ἐν τῆς Ἀγγλι- κῆς Μητροπόλεως δοθείσας αὐτοῖς οδηγίας πολὺ μικρὰν προσοχὴν φαίνεται ὅτι ἔδωσαν εἰς τὸ οἰκο- νομικὸν ζήτημα καὶ κλείσαντες τὰ μάτια ἐδέχθησαν σχεδὸν ἀσυζητη- τὴ καὶ ὀλίως ἀνεξετάτως καὶ ἀ- μελετήτως τοὺς ἀριθμοὺς τοῦς ὁ- ποίους τοῖς εἶχον παρουσιάσει οἱ Τούρκοι, καὶ διὰ τῆς υπογραφῆς τῶν ἀνέλκων ἐκ μέρους τῆς Ἀγ- γλίας τὴν ὑποχρέωσιν τῆς εἰς τὴν Τουρκίαν πληρωμῆς τοῦ ὑποτελι- κοῦ φόρου, ἀδιαφοροῦντες ἂν τοι- σος φόρος ἦτο δίκαιος ἢ ὄχι, ἢ ἂν τὸ ποσὸν ἦτο μέγα ἢ μικρὸν, ἢ ἂν θὰ τὸ πληρώνη ἡ Ἀγγλία ἢ ἡ Κύπρος.

Ὅτι τοὺς ἐνδιέφερον ἦτο ἡ ἀντιπάσης ὕψους ἀπόκτησις τῆς Κύπρου, τὴν ὁποίαν ὁ τότε Πρω- θυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Δόρδος Μπήκνονσφιλδ, ὁ δαιμόνιος ἐκεί- νος Δισραέλι, ἐβλεπεν ἐν τῇ πολι- τικῇ ὀφειδερνεῖα καὶ διορατικότη- τί του ὡς ἀπαρόμιλλον Στρατη- γικὴν θέσιν, καὶ ἐπομένως ὡς πολὺτιμον ἀπόκτημα διὰ τὴν Με- γάλην Βρετανίαν.

Κατὰ ταῦτα καὶ ὡς τὰ λοιπὰ Μέλη τῆς Ἀγγλικῆς Ἀντιπροσω- πείας, καὶ ὁ Στρατηγὸς Μπίδωλφ πολὺ ὀλίγον κατὰ τὰς μετὰ τῶν Τούρκων διαπραγματεύσεις των καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης ἐ- λεπελολόγησαν ὡς πρὸς τὸν ὀφ- τητικὸν, τὸν ὁποῖον ἴσως τότε ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ συνειδήσει των ἐθεώρουν ὡς βαρύνοντα μᾶλλον τὸ Βρετανικὸν Ἐθναυτοφύλακτον παρὰ τὴν Κύπρον.

Διὰ τὸ δεῖ βραδύτερον ἢ καὶ ἀμέ- σως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης ἡ Ἀγ- γλία ἐπέβαλεν ὀλιγόληρον τὸν φό- ρον τοῦτον εἰς τὴν ῥάχιν τῆς πε- ντῆς Κύπρου, καὶ δεῖ δὲ ἀκριβῆ ὁ φόρος οὗτος διατίθετο εἰς ὄφελος τῶν Ἀγγλῶν καὶ Γάλλων ὀμιο- λογιστῶν τοῦ Τουρκικοῦ δανείου τοῦ 1866, ἴσως οὐδαμῶς ὑπεύ- θυνος δύναιτο νὰ θεωρηθῆ ἡ ὑ- πογράψασα τὴν Συνθήκην Ἀγγλι- κὴ Ἀντιπροσωπεία, ἡ ὁποία πάν- τως καὶ βαρύνεται θὰ ἐλυτήθη δεῖ ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε διὰ τῆς ὑπογρα- φῆς τῆς ἑλαβε τοσοῦτον σκολιὰν τὴν κατεύθυνσιν καὶ ἐβάρυνε πα- ρὰ πάντα λόγον καὶ παρὰ πᾶν δίκαιον τοὺς ἀδυνάτους ὄμους τῶν πτωχῶν Κυπρίων, οἵτινες ἦ- σαν οἱ τελευταῖοι οἱ ὁποῖοι ἔπαρ- πε νὰ εὐθύνωνται διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐξόθεν μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης, διὰ ὁ Στρατηγὸς Σερ Γόρντε Οὐόλοσελίτ εἶχε διορισθῆ Μέγας Ἀρμοστής Κύπρου, εἶχε καθοχρόνως διορισθῆ καὶ ὁ Στρα-

τηγὸς Μπίδωλφ ὡς Διοικητὴς Λευκωσίας.

Καὶ διὰ τὸν ὅσον μόλις ἔτη μετὰ τὴν Ἀγγλικὴν Κακοχὴν ὁ Σερ Γόρντε Οὐόλοσελίτ ἐκλήθη ἐν Κύ- πρου διὰ στρατιωτικὴν ἐνέργειαν εἰς Λίγυπτον καὶ Σουδάν, προή- χθη τότε εἰς Μέγαν Ἀρμοστήν Κύπρου ὁ Στρατηγὸς Μπίδωλφ.

Ἀπὸ τοῦ Ἀρμοστειακοῦ τοῦ ἀ- ξιώματός τότε ὁ Στρατηγὸς Μπίδ- ὠλφ ἐπεδόθη μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὴν ἐπισταμέ- νην αὐτοῦ οἰκονομικὴν ζήτηματός τῆς Κύπρου μελέτην. Καὶ ἐν ταύ- τῃ πλέον κατενόησε σαφῶς πέρ- ραν πάσης ἀμφιβολίας δεῖ τὰ μέ- γιστα εἶχον παραπλανηθῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν Κωνσταντινου- πόλει ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ὑπο- τελικοῦ φόρου, κατ' ὅσον οὗτος δὲν ἀπετέλει τὸ περιεῖσμα τοῦ Κυπριακοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς εἶχον τότε ἰσχυρισθῆ οἱ Τούρκοι, ἀλλὰ πλέον τῶν 25) τοῦ ὅ- λου προϋπολογισμοῦ, γνωστοῦ τότε γενομένου καὶ παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς δεῖ οἱ Τούρκοι ἀπεμύ- ζων μόνον ἐν τῆς Κύπρου χω- ρεῖς καὶ οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην μό- νον νὰ ἀναλαμβάνωσιν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ διαπάνην δι' ἕρ- γα δημοσίας ὠφελείας.

Καὶ εἶδε τὸ μέγα λάθος τὸ ὁ- ποῖον διεπράχθη ἐν τῷ καθορι- σμῷ τοιοῦτου φόρου κατὰ τὴν συ- νομολόγησιν τῆς Συνθήκης, καὶ εἶτι πλέον τὸ μέγα ἄδικον τὸ ὁποι- ον προσεγένετο εἰς τὴν Κύπρον μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου τού- του εἰς τοὺς ὄμους μιᾶς πτωχῆς Νήσου.

Καὶ οὐ μόνον ματεῖδεν διὰ ταῦ- τα καὶ τὰ ἀνωμολόγησε μετὰ βα- ρείας τῆς λύτης, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐ- ξέθεσεν ἐπισήμως εἰς τὴν πρῶ- την του Ἀρμοστειακῆν ἔκθεσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ἐτόνιζεν ὅτι ΕΦ' ΟΣΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Ο ΦΟΡΟΣ ΑΥΤΟΣ, Η ΚΥΠΡΟΣ ΟΥΔΕΜΙ- ΑΝ ΠΟΤΕ ΘΑ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΠΡΟ ΟΛΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΛΟΝΕΝ ΘΑ ΦΘΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ.

Πενήντα πέντε χρόνια μετά τη
θητεία του ως Υπατος Αρμοστής
η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (10 10
1936) παραθέτει πληροφορίες
για τη στάση του γύρω από το

θέμα του Υποτελικού Φόρου. Στο ρεπορτάζ τονίζεται ότι ο Βίδωλφ ήταν μέλος της βρετανικής αντιπροσωπείας που υπέγραψε τη συνθήκη για παραχώρηση της Κύπρου στη Βρετανία από το Σουλτάνο. Η συνέχεια στην επόμενη σελίδα

και ως προείδεν ὁ δειμνηστος Στρατηγὸς Μπίδδωλφ, οὕτω δυστυχῶς καὶ ἐγένετο καὶ μετὰ ἐξηκονταετη περίου διοίκησιν τοῦ μάλλον πεπολιτισμένου τῶν Ἑθνῶν, τοῦ Βρετανικοῦ.

Αὐτὸ καὶ ἐν τῇ γενέσει του εἰν τὸ ζήτημα τοῦ ὑποκειμένου φόρου, διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου καὶ αἱ θερμαὶ ἐκκλήσεις μας πρὸς τὰς εὐγενεῖς διαθέσεις καὶ τὰ φιλοδίκαια αἰσθήματα τῆς Α. Ε. τοῦ Κυβερνήτου Σερ Χέρπερ Ρίτμονδ Πάλλμερ.

Μετὰ τῶν τόσων ἄλλων ὑπὲρ τῆς Νήσου ἐπιχειρημάτων ἡ Αὐτοῦ Εξουχότης ἔχει καὶ τὰ τόσῳ ἐπίσημα ἐπιχειρήματα ἀπὸ αὐτὸ τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Κυβερνήτου, ἀπὸ τὰς ἐπὶ τούτου σκέψεις καὶ γνώμας δλων τῶν προηγουμένων Ἀρμοστικῶν καὶ Κυβερνητικῶν καὶ πρὸ παντὸς τοῦ δειμνηστοῦ Στρατηγοῦ Μπίδδωλφ, ὅστις ὑπῆρξε καὶ Μέλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπογραφάσης τὴν περὶ Κύπρου Συνθήκην τοῦ 1878 Ἀγγλικῆς Ἀντιπροσωπείας, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ δεύτερος μετὰ τὸν δειμνηστον Λόρδον Οδοσελεῦ Μέγας Ἀρμοστής τῆς Κύπρου διοικήσας μάλιστα τὴν Νήσον ἐπὶ ἐπταετίαν ἄλλην κατ' ἐξαιρέσιν ἀντὶ ἐπὶ πενταετίαν, ὡς συνήθως.

Το τελευταίό μέρος των πληροφοριῶν τῆς ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (10 10 1936) γιὰ τὴν στάση τοῦ Ἀρμοστή Βίδδωλφ ἐναντι τοῦ Φόρου Ὑποτελείας

